

ЈОВАН СЕКУЛИЋ

ПЛАНЕТА ЗВЕЗДА

Фебруар, 2018.

ЈОВАН СЕКУЛИЋ

ПЛАНЕТА ЗВЕЗДА

ЗВЕЗДА ВЕЧИТОГ СЈАЈА

Фудбал није само игра на трави. Много је више од тога. То су у Црвеној звезди давно схватили и прихватили па су на време почели да гаје мит о својим највећим асовима. Не само у време док су били на терену, у пуној снази и у врху популарности, већ и онда када су завршили каријеру или већ отишли у легенду.

Отуда, Звезда има своје звезде, у ствари мега-звезде.

Промовисан је прво Рајко Митић, па Драгослав Шекуларац, Драган Цајић, Владимир Петровић и Драган Стојковић.

Она шеста проглашена звезда, читав тим који је постао првак Европе, практично и не постоји! Било је то изнуђено и беспотребно решење. Јер, ако тадашња управа Звезде није имала жеље, или храбрости, да из сазвежђа асова изабере једног, није морала да их све прогласи. Због тога нико и не помиње шесту Звездину звезду.

У време док је маркетинг био непозната ствар, или тек у повоју, када су менаџери били непризната категорија, у Звезди су схватили да најбољи играчи морају да имају и највећи публицитет. Да навијачка маса тражи своје хероје, идоле, узоре...

Легендарни генерални секретар Слободан Ћосић је осмислио ту причу, да би се, потом, прикључио др Александар Обрадовић, који је идеју изнео на европско “тржиште”. У годинама које су долазиле, укључио се и Миљан Миљанић. Свој шарм и имиџ искористио је да Драгана Џајића и остале играче из те генерације подигне на пијадестал.

Недељив део те лепе приче су и навијачи, без којих се није могло. Из једноставног разлога: ко није по укусу “делија”, и није заслуживао да буде мега звезда. Јер, одлучивала је и увек крцата “Маракана”, а поготово коп на северу. И када се та хемија спојила, Звезда је направила традицију коју нема нико у Европи. Традицију којом се дичи и љубоморно је чува.

Појавио се још један проблем. Да би неко постао Звездина звезда морао је да црвено-бели дрес носи годинама. Рајко, Шеки, Џаја и Пижон су испунили и ту “квоту”, а преседан је направљен код Пиксија, који је на “Маракани” провео “само” четири године.

Већина из златне генерације и мање.

Између корица ове књиге су приче о пет Звездиних звезда, али и онима који су то могли да буду.

Ако нису проглашени за Звездине звезде, то сазвезђе великих асова, правих звезда је велико - од Бранка Станковића, Боре Костића, Аћимовића, Дујковића, Павловића, Савићевића, Савића, Југовића, Михајловића, до многих других.

Неки од њих су у овим причама. Многи су остали за неке друге прилике.

Јер, та бисерна огрлица је заиста дуга. Није ни чудо: асови су расли у тиму шампиона, у тиму освајача купова, трофеја, у европским надметањима...

Многи су славу бранили или стекли у европским и светским клубовима - од Реал Мадрида, преко Манчестер Јунајтеда, Јувентуса, Милана...

Фудбалски мађионичари из Звезде претапали су се у тренере, у учитеље, селекторе и као златни црвено-бели прах знања раскошно сипали на свим меридијанима.

Тако Црвена звезда неугасло сија ево већ 73 године.

Поново је шампион.

Поново је у Европи.

Велика породица.

Велики клуб.

Велики шампион.

Ј. С.

РАЈКО
МИТИЋ

ГОСПОДИН У КОПАЧКАМА

- ★ Фудбалски терен претворио у поље части
- ★ Победа над Русима у време Информбиороа – најслађа
- ★ Са чалмом око главе – у идеалном тиму света

Било је довољно рећи Рајко и да се зна да је у питању Рајко Митић. Прва Звездина звезда. Центлмен у копачкама. Зналац. Десна полутка класичног типа, са великим радијусом кретања, сјајном техником и одличним ударцима са обе ноге. Доста голова је постигао и главом. Речју, најкомплетнији играч који је играо на овим, нашим просторима. А поклич навијача “Рајко, мајко”, говори више од хиљаду речи.

Црвена звезда се Рајку одужила. Осамнаестог дана, новембра 2017. године, откривен је споменик првој звезди Црвене звезде испред западне трибине стадиона који носи његово име. Треба рећи да Рајко има и своју улицу.

“Откривамо споменик – споменику. Легендарни Рајко Митић је споменик био за живота. Стадион неће никада променити име, нити ће икад ико срушити његов споменик у његовој улици. За мој, не само звездашки нараштај, Рајко је био херојска личност и морални горостас. Он је фудбалски терен претворио у поље чести. Био је не само велики играч, него и морални арбитар, судија над судијама, неугасива звезда Црвене звезде” – рекао је академик Матија Бећковић.

Споменик је свечано откривен у присуству сина Неда, унука Рајка и бројних фудбалских асова. Били су ту Драгослав Шекуларац, друга Звездина звезда, па трећа Драган Џајић, четврта Владимир Петровић Пижон а остао је само Драган Стојковић Пикси, пети члан легенди, јер није био у земљи. Свечаности су присуствовали и председник Црвене звезде Светозар Мијаиловић, генерални директор Звездан Терзић, спортски директор Митар Мркела, ветерани: Душан Савић, Милош Шестић,

Зоран Филиповић, Душан Маравић, Томислав Милићевић, Трифке Михајловић... И око 2.000 навијача који су дошли да испоштују и увеличају тај чин.

“Ово је дан када се клуб вратио самом себи. Ово није споменик само Рајку Митићу, него и целој његовој генерацији” – рекао је Бранислав Јоцић, аутор сјајне књиге о Рајку Митићу.

Врло емотиван био је Миодраг Малиша Петровић, једини живи саиграч великог Митића.

“Мој лепи Рајко, громада од човека! Нека живи вечно дух Рајка Митића”.

Због невероватног, специфичног односа према клубу, због изузетног фудбалског квалитета, због господства којим је одисао и невероватној привржености црвено-белој боји, руководство Црвене звезде прогласило је Рајка за прву Звездину звезду!

Није ни чудо јер је Рајко увео неписане стандарде и мерила у фудбалској игри по коме су се бирале и наредне Звездине звезде. То је јединствени случај у спорту да се заслужни спортисти промовишу генерацијски у спортску звезду клуба.

ПОТРЧАО У КОШУТЊАКУ

Рајко Митић рођен је 19. новембра 1922. у селу Дол, близу Беле Паланке. Детињство му није било идилично, временске неприлике проузроковале су катастрофалну бујицу која је са лица земље збрисала његово село, 1947. године. Дол од тада не постоји, нема ни успомена – остале су само порушене куће и голи камен. Тврд, хладан.

Породица Митић се преселила у Београд. Мали Рајко је имао тек две године. Нови дом био је напуштени теретни вагон, “паркиран” на помоћном колосеку између Кошутњака и Топчидера. После четити-пет година глава породице Витомир добио је од предузећа мали стан у Железничкој колонији у Земуну, где је мали Рајко први пут потрчао за крпењачом.

У том стану Митићи су живели до 1933. године, када је Витомир изградио, уз помоћ кредита, кућицу од четрдесетак квадрата на плацу који је Железница додељивала својим радницима. Кошутњак је био нова дестинација. Рајко, који је имао 11 година, почео је да другује с лоптом на ливадама београдског Кошутњака.

Четири године касније заиграо је за СК Кошутњак, који се такмичио у трећем разреду Београда.

У лето 1938, постао је члан омладинске екипе БСК, а средином 1940, на пријатељској утакмици против земунског Витеза (7:2), дебитовао за први тим на месту вође навале. Прве година окупације, 1941, БСК је био наш најбољи клуб: 41 утакмица, 32 победе, четири ремија и само пет пораза уз гол-диференцију 182:41! Најбољи стрелац 19-годишњи Рајко Митић са 50 голова (37 утакмица), испред Божовића и Милорада Николића Попца који је одиграо све утакмице...

Уследиле су ратне године, застој, али већ од 1944, као борац инжењерске бригаде, заједно са Језеркићем и Ђајићем, наставио је да игра. Оснивањем Црвене звезде, 4. марта 1945, постао је њен члан. Рајко је, 11. марта 1945. године, регистрован за Црвену звезду, а прву утакмицу је одиграо 12. марта 1945. у Београду против Енглеске војне мисије. Победа од 12:0 – Митић је постигао четири гола.

Први тим Звезде био је састављен од фудбалера који су до рата играли за Југославију, Витез, Јединство и БАСК, а тим је изгледао овако: Бјелић, Станковић, Филиповић, Ђајић, М.Јовановић, Ђирић, Језеркић, Митић, Томашевић, Печенчић и Хорватиновић.

Први капитен је био Милован Ђирић. Када је напустио фудбал, траку је предао Митићу, који ју је, после тога, пуних 13 година носио око руке.

И У ДРЕСУ ПАРТИЗАНА

Носио је Рајко и дрес Партизана. Истина, само на турнеји по СССР, где је играо као гост. Али, дигла се велика прашина. Тог лета, 1946. године, Партизан је одиграо четири утакмице. Две у Москви против ЦДКА (0:1) и Динама из Москве (1:4), у Лењинграду против репрезентације града (2:1) и у Тбилисију против домаћег Динама (2:1). У Лењинграду и Тбилисију постигао је по гол. Фудбалери Партизана су носили војне униформе а једино је Рајко био у цивилном оделу. Тада се причало да су Митића челници Партизана врбовали па се уселио страх у кости навијача Звезде. Али, Рајко није ни помишљао да промени дрес.

Велики Стјепан Бобек, који је после те турнеје постао вечни Рајков пријатељ, био је одушевљен.

– Тек на турнеји сам боље упознао Рајка. Одушевила ме је његова једноставност. Био је природан, скроман, тих. Ширио је око себе спокојност, мир, шалио се и одмах су га сви заволели.

По повратку са турнеје, Рајка је сачекао позив за одслужење војног рока. Био је запањен и изненађен, јер је

свој дуг домовини одслужио 1944/45 године у Забрежју код Обреновца. И зашто би онда ЈНА служио два пута? Да Рајко није звао Владимира Дедијера, великог звездаша, сигурно би опет обукао униформу. Дедијер га је саслушао и рекао да не брине. И после неколико дана добио је поруку да не мора да иде у Армију.

– Причало се касније да је прсте умешао и високи функционер Звезде и полиције Предраг Сарић који је по жениној линији био близак са једним од главних Титових сарадника, Светозаром Вукмановићем Темпом. Шта су они учинили заиста не знам, али ја сам до краја каријере остао у Звезди – објашњавао је много пута бата Рале.

После много година, Рајко је на ту тему још само рекао да мисли да је неко из Партизана, од оних који су га врбовали, желео да му се на тај начин освети, иако је он мислио да се ради о шали.

Улоге су се промениле. Звезда је 8.9.1947. године играла пријатељску утакмицу са Ујпешт Дожом (2:0), а појачао их је Стјепан Бобек. И одмах су почеле приче: Бобек прелази у Звезду, као ономад: Рајко у Партизану. Бобек је играо сјајно, уклопио се са Митићем, Ђајићем и Томашевићем као да су читав живот играли заједно. На тој утакмици Рајко је постигао најлепши и најдражи погодак. Бобек је дриблао Мађаре и онда послао полувисоку лопту на ивицу шеснаестерца ка Рајку, који је десном ногом ухватио такав волеј да се лопта видеде тек када се зарила у мрежу.

Имао сам ту привилегију и част да са Рајком и Штефом, током моје новинарске каријере, проводим доста времена и да их баш добро упознам. Рајко је увек био миран, углађен, одело и кравата су се подразумевали, док је Штеф био ђаво као и на терену, козер прве класе.

Ваљда су се, као два антипода, баш зато тако добро слагали. Једном приликом, када је Бобек озбиљно причао о фудбалу, о Рајку ми је рекао:

“Рајко је засигурно био наш најкомплетнији играч. Све је знао, све видео. Играо је са обе ноге подједнако добро, имао страховит шут а главом играо готово савршено. Поуздан у одбрамбеним задацима, миран када треба лопту пренети на противников део, опасан у завршници. Ма, нема шта није имао.

Док је Штеф ово декламовао ја сам се насмејао и почео да га задиркујем:

– То значи да је био бољи играч од тебе?

Није се Бобек дао. Уз онај његов широк осмех часком ме је разорујао:

– Опасни сте ви звездаши! Ја сам сигурно био потпуно другачији, атрактивнији, већи индивидуалац. Волео сам да дриблам, одигравам штикле, гурам лопту кроз ноге. Управо зато смо се Рајко и ја слагали у игри и били најбољи репрезентативни тандем свих времена. Тврдим то!

КУЋА ПУНА ТРОФЕЈА

Рајкова популарност је превазилазила време у којем је играо, био је поштован и вољен због својих спортских али и људских врлина. Био је велики противник неспортске игре – занимало га је само надметање и вештина. Фудбал је обожавао и ту љубав преносио на саиграче, али и противнике, навијаче...

Ево и два примера какав је био Митић и зашто се разликовао од осталих.

1. Као капитен Црвене звезде искључио је из игре, због недоличног понашања, свог најбољег пријатеља Бранка Станковића на куп утакмици против љубљанског Одрета 2. децембра 1950. године у Београду. Стане је добио ударац копачком у стомак, хтео је да се обрачуна са тим играчем, Рајко га је смиривао. Није вредело, а онда је Митић у 84. минути тражио од судије да искључи Станковића што је овај и учинио. У свлационици умало није дошло до физичког обрачуна њих двојице. Наравно, уследило је помирење, Рајко и Стане су остали пријатељи, а Рајко је много година касније признао да је можда пренаглио са том одлуком. А дилема, да ли је као капитен имао право да искључи саиграча, поред живог судије, и данас постоји.

2. Праву буру изазвао је 7. априла 1958. године када је у 72. минути, на првенственој утакмици са Сплитом у Сплиту, при резултату 1:1, извео екипу са терена јер је један камен из гледалишта погодио Бору Костића у главу. Дисциплински суд ФСЈ је због тога казнио све играче Звезде, изузев Костића и Беаре, са по месец дана неиграња а утакмицу регистровао са 3:0 за Сплићане. Био је то скандал најширих размера о коме се дискутовало и на Централном комитету. Хроничари тог времена тврде да би Звезда била избачена из свих такмичења да је то урадио неко други. Али, како је екипу извео са терена љубимац свих навијача, а не само Звездиних, мирни али препоште ни Рајко, одустало се од строжих санкција.

Рајко је у црвено-белом дресу одиграо 14 сезона – 572 утакмице (231 првенство, 145 пријатељске и 42 у Купу), међународне у земљи 29, у иностранству 11, а 12 у Купу европских шампиона. Постигао је 262 гола!

– Кућа је пуна трофеја. Првак Југославије био је пет пута: 1951,53,56,57,59, Куп је освајао четири пута: 1948,49,50. и 58.

После пуних 13 година Рајко се од дреса Црвене звезде опростио 29. новембра 1958. године, у финалу Купа против Вележа из Мостара победом од 4:0 на Стадиону ЈНА. Имао је 36 година. Пехар му је, као капитену, предао председник Партизана, генерал-мајор Милош Зекић.

– Жао ми је што одлазиш. Волео бих још да играш, макар ти и идуће године предао пехар – рекао ми је Зекић.

Рајко је био један једини, непоновљив. Да није тако, да ли би га толико волели и поштовали и највећи ривали. Легендарни новинар “Спорта” Тодор Буља тада је написао:

“Ипак је Рајков опроштај био тужан. Ма колико схватао његове оправдане разлоге да окачи копачке о клин, стезало ми се срце, у суботу поподне, на стадиону, када сам видео како оним својим мирним, ритмичким и дугачким кораком последњи пут предводи свој тим. Очи су ми биле влажне док сам, пред почетак његове опроштајне игре, стојећи аплаудирао великом фудбалеру, обасутом цвећем, изгрљеном и изљубљеном од другова, пријатеља, руководилаца...”

Интересантно је и како је ненадмашни Љубиша Вукадиновић, бард “Политике”, писао о Рајку. На почетку каријере овако:

“Гледајући га као да видим Вујадина на почетку каријере, онда кад је тек почео да се развија и када је већ било јасно да ће бити велики играч. И јасно је да ће бити прави наследник Вујадиновића. Рајко Митић има све услове да успе у фудбалском спорту. Ретко када природа је толико дарезљива као што је била према њему. Улила му је изванредну снагу и издржљивост, дала му јак и прецизан

ударца, обдарила га техничким знањем и смислом за скупну игру, учинила га оштроумним, поклонила му потребну брзину, изградила је у њему потпуног фудбалера коме још недостаје искуство да постане ас. Скроман је, повучен и игра фер. Притом се на терену не служи недозвољеним средствима, није груб, и понаша се увек као прави спортиста. То га чини симпатичним. Он и Николић свакако су најдрагоценији драгуљи у плавој ризници. Њихов сјај блистаће још дуго, красиће плави тим као најлепши украс. Јер, они су спортисти од главе до пете, идеални у сваком погледу, обдарени свим врлинама, прави мезимци среће.

На крају каријере, када се Рајко опростио од фудбала, Вукадиновић је писао:

“Другови су га подигли на рамена и носили с пехаром у рукама. Омиљени фудбалски ветеран опраштао се са стадионом, публиком која је плескала и клицала, са фудбалом. Ако му је поглед био замагљен, то је сасвим схватљиво: фудбалски терени били су његова друга кућа и на тој пространој сцени, без кулиса и крова, изгарала је његова младост у сластима успеха и горчини пораза... Ако смо, дакле, у суботу поподне, сви на Стадиону ЈНА били тронуте растанком с једним фудбалским мајстором, то је доказ да смо га заиста волели...”

ИСТОРИЈСКА ПОБЕДА НАД СОВЈЕТИМА

И репрезентативна каријера је била респектабилна. Играо је Рајко за селекцију Југославије 11 година, дрес са најдражим грбом носио на 59 утакмица (38 као капитен) и постигао 32 гола.

Памтиће се и његова три хет–трика: против Данске (5:1), Индије (10:1) и Велса (5:2).

Најдражи гол постигао је против Енглеске, 16. маја 1954. године у Београду, на пријатељској утакмици (1:0).

Дебитовао је 9. маја 1946. против Чехословачке у Прагу. Постигао је први гол, а други је дело Томашевића.

– Утакмица ће бити и упамћена што је то била прва утакмица коју је југословенска репрезентација одиграла по окончању Другог светског рата – фактографски је памтио многе датуме Митић. – Од оне старе генерације играли су само Плеше и Фране Матошић. Победили смо наше фудбалске учитеље, а резултат би био и израженији да нам судија Мика Поповић није поништио два регуларна гола.

Учествовао је на Олимпијским играма 1948. године у Лондону и 1952. у Финској – две сребрне медаље. У Финској је носио капитенску траку.

– На Олимпијске игре у Хелсинкију, 1952, путовали смо авионом, бродом и возом. Тренирали смо на перонима у Минхену и Хамбургу. Нисмо пропуштали дружење са лоптом ни на фериботу. Сви учесници су становали у олимпијском селу, само су совјетски репрезентативци боравили у хотелу.

Многи мисле да је та југословенска репрезентација, која је играла у саставу: Беара, Станковић, Црнковић, З. Чајковски, И.Хорват, Бошков, Огњанов, Митић, Вукас, Бобек и Зебец – најбоља свих времена!

Било тако или не, једно је сигурно: дуел са СССР, у Тампереу, биће упамћен за сва времена. Јер, Југославија је водила са 5:1 да би за 13 минута примила чак четири гола и на крају је било 5:5!

– Био је то највећи шок у мојој каријери – причао је касније Митић. – Јер, код резултата 5:1 изашао сам сам пред голмана, могао да бирам где ћу да шутираам, а промашио сам читав гол. Срећа је и моја, и наша, била што у продужетку нико није постигао гол тако да смо имали шансу да све исправимо у наредној утакмици.

У оба табора нико није спавао. Било је то доба Информбироа, великог сукоба између Стаљина и Тита и сви су знали да ће они који изгубе бити проглашени, не губитницима већ издајницима.

– У Београду је владао хаос, неверица и туга, али и оптимизам. У то време, наравно, и радио апарати су били реткост па се пренос обе утакмице слушао на звучнику који је био постављен на прозор Студентског дома “Иво Лола Рибар”, у парку код Вуковог споменика. Директор Радио Београда Драгослав Дража Марковић је наредио да пренос поновљеног меча траје три сата како би народ у земљи могао да зна шта се дешавало пре, за време и после тог историјског меча.

Победили смо са 3:1! Совјетски Савез је повео већ у шестом минуту, али је у 20. Рајко изједначио, да би после фаула над њим свиран једанаестерац који је Бобек претворио у 2:1. Тачку је ставио Златко Чајковски.

Сутрадан, 23. јула 1952. године, трочасовни пренос је поновљен. Зар треба сумњати да опет нико у Југославији није радио и да су улице широм земље биле пуне.

– Био сам сигуран да смо победили великог противника на Олимпијским играма, а била је то можда и најбоља утакмица овог тима – рекао је Митић. – Читали смо лекцију Совјетима, а каква је атмосфера била најбоље казује да су ми Федотов и Бобров окренули леђа

када смо се први пут срели у Финској, иако смо се добро познавали. Нисам им то узео за зло. Вероватно су им наредили да немају никакве контакте с нама”.

Наши играчи су се шалили да су совјетским фудбалерима извадили бесплатне возне карте за Сибир, али у једном правцу. “Плави” су, потом, елиминисали Данску и СР Немачку, али до злата нису стигли.

– Мађари су били бољи. Уосталом, имали су најбољи тим на свету а ми смо им добро парирали. Против Грошича, Пушкаша, Кочиша, Цибора, Божика.... није се могло!

У ИДЕАЛНОМ ТИМУ СВЕТА

А Светска првенства су посебна прича. Она 1950, у Бразилу, и 1954, у Швајцарској, нису му остала у пријатној упомени.

Пред меч са Бразилом (пораз од 2:0), на трибинама је било 176.000 гледалаца, а по неким извештачима и свих 200.000! Излазећи на терен подзменим ходником у Рију, на излазном степеништу “Маракане”, нагло је подигао главу и теменом ударио у гвоздени поклопац који је затварао излазак на терен. Због велике расекотине и обилног крварења интервенисали су болничари, на брзину су му ушили главу и ставили капу са црвеним крстом, па је са осам минута закашњења и белом чалмом на глави истрчао на терен. И одиграо, по многима, меч живота. У полувремену сви су били потиштени, а Рајко их је питао: “Шта је било? Зар је лоше играти нерешено против Бразила?” Тек тада је сазнао да је Бразил већ у трећем минуту повео са 1:0 (стрелац Адемир).

На том Светском првенству уврштен је у најбољу једанаесторицу шампионата у избору три водећа спортска листа у Бразилу: “Журнал дос спортс” (најстарији спортски лист у Јужној Америци, основан 1920), “Диарио еспортива” из Рио де Жанеира и “Газета еспортива”, из Сао Паола.

ФИФА тада није званично бирала најбољих 11, али по оценама званичника, идеалан тим светског првенства је изгледао овако: Адемир, Бауер, Чико, Зизињо (Бразил), Басора (Шпанија), Чигија, Масполи, Шијафино, Варела и Андраде (Уругвај) и Митић (Југославија).

На два светска првенства одиграо је шест утакмица, на терену провео 562 минута, постигао један гол.

Од дреса репрезентације опростио се 29. новембра 1957. против Румуна (1:1), у Букурешту. Имао је 35 година и 23 дана.

ОДБИО БОТАФОГО, РЕАЛ, ЈУВЕНТУС...

Имао је Рајко много понуда да оде у иностранство. И све их је, без поговора одбио. Најтеже му је било са емисарима Ботафога, који су му нудили да одмах после Светског првенства у Бразилу остане у њиховој земљи. Преговори нису били лаки јер је представник Ботафога био угледна личност, члан бразилске владе, професор универзитета и познати лекар.

Да би се одбранио од те непристојне понуде, пошто му је речено да ће добити толико пара да ће бити осигуран за два живота, Рајко је покушао да пронађе разлог како би их одбио.

– Била би ми част да носим дрес Ботафога, али, родитељи су ми у годинама и не могу да их напустим.

Када су то чули, Бразилци су одахнули јер су мислили да су решили проблем – Рајку су одмах рекли да ће и њих довести у Рио де Жанеиро.

– Али, ја имам и три брата и три сестре – покушао је да их одврати од намере да га ангажују.

– Нема проблема! – следио је одговор. – Довешћемо и њих, а поклонимо вам и лепу кућу и сви ћете опет бити на окупу, срећни, задовољни и богати.

Рајко је кренуо у контранапад:

– Да ли бисте ви пошли с нама у Југославију?

Представник Ботафога се загрцнуо и упитао:

– Шта бих ја тамо радио?

Митић је схватио да је на правом путу па је наставио своју причу:

– Како шта бисте радили? Ви сте изванредан лекар, уз то и специјалиста а ми у Југославији немамо довољно лекара. И не брините, понудићемо вам одличне услове.

Човек згранут, ипак му се отео осмех, па уследио брзи одговор:

– Не, то није могуће! Ја сам овде потребан, имам много посла, а уз то, ја волим своју земљу.

Та реченица је дошла Рајку као кец на 11. Као уз топа му је рекао:

– Ето видите господине, исти случај је и са мном. Ја сам неопходан свом клубу а изнад свега највише волим своју земљу. Да ли сада схватате зашто не могу да прихватим вашу понуду, ма колико она издашна била?

Угледни лекар је схватио где је погрешио, устао је и чврсто стегао руку Рајку Митићу.

Бразилци су остали кратких рукава, али нису били и једини. Рајко није променио мишљење ни када је окачио

копачке о клин и почео да се бави тренерским и селекторским послом. По завршетку Купа нација, 1968. године у Риму, моћни Сантјаго Бернабеу, председник Реал Мадрида, чији стадион и данас носи његово име, желео је по сваку цену да га доведе у краљевски клуб. Узалуд.

А онда му је велики Бониперти понудио тренерско место у Јувентусу. И он је добио одговор: “Не, хвала”.

У време док је као селектор примао 300.000 динара, солунски ПАОК му је нудио 2.000 долара, или “у преводу” 2.500.000 динара. И опет исти одговор.

– У Југославији имам све што ми треба. Солидна примања, аутомобил, стан, викендицу. Ту су ми породица и пријатељи. И шта ми више треба. А никада ме није интересовало да будем милионер.

УКРАДЕНА ТИТУЛА ПРВАКА ЕВРОПЕ

Окачио је Митић копачке о клин али је свима било јасно да он не може без фудбала и да ће остати – уз терен. Тако је и било: од 1960–1966 био је шеф стручног штаба Црвене звезде, а једно време и директор.

Рајко је са Звездом, као технико, освојио само једно првенство 1963/64 и Куп маршала Тита исте године. Крајем те године је постао и члан селекторске Комисије ФСЈ, а од 23. априла 1967, до 18. новембра 1970. био селектор. Репрезентацију Југославије водио је на 34 утакмице, а највећи успех је остварио 1968. године у Купу нација, када је Југославија била вицешампион Европе.

Тај састав: Пантелић, Фазлагич, Дамјановић, Павловић, Пауновић, Холцер, Петковић, Осим, Мусемић, Тривић

и Џајић стао је уз бок оном олимпијском тиму из 1952. Повређеног Осима у поновљеној утакмици са Италијом заменио је Куле Аћимовић, а играо је и Идриз Хошић.

Када су срушени светски прваци Енглези фантастичним голом Драгана Џајића, читава Југославија је била на ногама, на улицама, опет нико није спавао. Али, људи у црном (судије) завили су нас у црно. У првом финалном мечу швајцарски судија Динст је успео да Италијане погура до новог меча (1:1), а у поновљеном сусрету још горе је делио неправду Шпанац Ортиз де Мендибил. “Азури” су славили са 2:0, а Рајко Митић је, као у увек, господски прихватио неправду.

– Италијани су били бољи и заслужено су освојили злато. Истина, Рива је први гол постигао из офсајда и то је пресудило, али, и то је фудбал. Да су судије боље видеде можда бисмо ми постали прваци Европе. Ипак, када подвучем црту, не могу да кажем да сам незадовољан сребрном медаљом.

Такав је био Рајко.

– Рајко је човек који је обележио једно време. Оличење поштеног и доброг човека. Тренер и селектор прве класе – каже Драган Џајић.

Када се говори о првој Звездиној звезди, обично се истиче: био је миран човек. А Џаја са осмехом додаје:

– Умео је бата Рале и те како да подвикне. Али, тачно је да се трудио, и успевао, да мирним тоном и без вике, решава све проблеме.

Џајић каже да су се Рајко и он узајамно поштовали.

– Био ми је селектор, био је и директор, а када сам ја постао директор долазио је код мене у канцеларију као у своју кућу. То и јесте увек била и остала његова кућа. Ја сам га увек, и када сам био у највећој гужви, примао без размишљања,

а он је то знао и ценио. Никада није хтео да се дуже задржава, да не смета, а како би легенда могла да икоме смета. У сваком случају, такав човек се рађа једном у 100 година.

Рајко се опростио од своје Звезде, а капитенску траку је наследио Владица Поповић. Јасно је и зашто: као играч највише је личио на легендарну “осмицу”, а и карактер им је био сличан. И један и други су били мирни, тихи, никада се нису превише експонирали, без обзира на харизму и неспоран квалитет.

– Када је неко легенда још за живота, онда је јасно да је велики. По свим питањима, не само играчким. А Рајко је био, пре свега, људина. Господин од главе до пете – прича Владица, кога и данас можете видети у тренерци како шпарта центром Београда.

Владици је запало у наслеђе да замени најбољег.

– Ако мислите на капитенску траку, ту није било проблема. Али, ја не бих рекао да сам га наследио, јер то није права реч. Рајко је био највећи, непоновљив, и зато нико није ни тражио класичног наследника. Трака коју ми је предао за мене је била као еликсир, највећа могућа почаст. И то је то. Све остало је нека друга прича. Јер, када се Рајко повукао више ништа није било исто. Ни у Црвеној звезди ни у југословенском фудбалу.

Владица бира речи говорећи о Рајку:

– Био је заиста прави! Увек се понашао природно, поштовао је саиграче, противника, навијаче... Увек је имао лепу и топлу реч, али је знао и да подвикне уколико би видео да неко злоупотребљава лопту или дрес који носи. Тада је реаговао, али опет на онај свој благ начин. А никада и нико му није противречио. Једноставно, знали смо: када Рајко нешто каже, то је тако! И није било

приче, објашњења, реплика. Зато је и био велики. Сви су га поштовали, али је он то поштовање и заслуживао.

И после толико година емоције врцају у свакој Поповићевој речи.

– Звали смо га Бата Рале. Био сам 54 године уз свог капитена, до 2008, када нас је напустио. Научио сам много од њега, покушавао да га имитирам али је то било јако тешко јер нико није могао да копира легенду. Слика са Рајком краси мој дом. Чувам је као реликвију. Да ме увек подсећа на великог фудбалера и још већег човека.

И Драгослав Шекуларац, друга Звезда звезда, одмах после Рајка, с великим поштовањем говори о првој звезди Црвене звезде.

– Сваком дечаку, па наравно и мени, био је сан да играмо поред Рајка. Већ је био при крају каријере када сам почео да играм за Звезду и одмах ми је било јасно да је неприкосновен ауторитет и вођа тима. Био је сталожен, миран, пленио је неком сигурношћу. Како је код Рајка било, што на ум то на друм, често ме је прекоревао када сам беспотребно дриблао и задржавао лопту. Имао сам само 17 година и то ме није додиривало нити превише бринуло. Али, уз Рајка сам схватио да је фудбал, пре свега, колективна игра и ти његови савети много су ми помогли, истина тек у зрелим годинама. Рајко је оставио неизбрисив траг и поплочао пут нама, не само следећим звездама, него и онима који нису имали тај квалитет али су доприносили одличним резултатима. Тврдим: Рајко је један и највећи! Његово дело је непоновљиво и неће бити никада превазиђено!

Рајко је био поштован и у УЕФА, а то сведочи податак да га је два пута одредила да буде селектор репрезентације Европе – једном у Базелу, заједно са великим

Сепом Хепбергером, а други пут у Москви, када се од фудбала опраштао легендарни голман СССР Лав Јашин.

НОВИНАР И КАО ИГРАЧ

Још као активан играч био је коментатор београдског “Спорта”, за који је извештавао готово две деценије.

– Да се опробам у новинарству наговорио ме је Тодор Буља, тадашњи уредник фудбалске рубрике “Спорта”. А главни уредници у том, мом периоду, били су сјајни новинари и људи: Никола Капетановић, Милан Ковачевић и Љубомир Ловрић.

“Рајков угао” је био увек међу најчитанијим штивом у “Спорту”, његови коментари су имали посебну снагу. А извештавао је са свих утакмица Црвене звезде и репрезентације. Није му било лако – требало је у оним тешким временима сналазити се. У почетку није знао да куца на писаћој машини. Овладао је и том “техником”, али када је извештавао из Јужне Америке морао је да се служи телексом. Са много симпатија је Рајко причао о тим временима.

– Тада су трошкови били рак-рана, па сам се пре пута договорио са људима из “Спорта” да пишем у шифрама. Наиме, једна реч замењивала је и неколико реченица, на тај начин смо трошили знатно мање пара. Да бих могао брзо да се јављам морао сам да стекнем наклоност људи из поште. Ја њима привеске, заставице и значке а они су мене преко реда пуштали у кабину, где сам буквално гађао слова на телексу. А помагали су ми и резервни играчи, који су записивали стрелце и најважније моменте на утакмици, јер сам ја био на терену.

Затим је Рајко писао за “Звездину ревију”, од 1961–1965, а био и уредник од првог до стотог броја. Део професионалне новинарске каријере одрадио је у “Темпу” – од 1970. године, све до 7. децембра 1983. године, када је отишао у пензију.

ЧАЈКОВСКИ БЕЗ ПРЕМЦА

Ретко ко од бивших асова се усуђује да каже ко је најбољи или да састави најбољи тим свих времена. Разлог: да се неком не замере.

Велики Рајко није имао тај проблем. Како је увек био искрен и отворен није се либио ни да открије дамар свог срца.

У једној анкети је издиктирао пет најбољих југословенских фудбалера: Златко Чајковски, Џајић, Бобек, Шекуларец и Вукас.

Листа светских топ пет изгледа овако: Ди Стефано, Пеле, Еузебио, Бекенбауер и Божик.

А, када је требало да састави најбољи југословенски тим свих времена, мало се снебивао, и уз речи “ваљда нико неће да ми замери”, издиктирао свој тим: Беара, Станковић, Јусуфи, З. Чајковски, Зебец, Бошков, Огњанов, Милутиновић, Галић, Шекуларец и Џајић.

ТИХИ ПЕНЗИОНЕРСКИ ДАНИ

Пензионерске дане лако је прекрађивао јер је стално био у покрету. Живео је на Славији, а маршрута је

била позната: “Политика” – “Борба” – ФСЈ на Теразијама и тролејбус до стадиона Црвене звезде.

Остатак времена, када није био уз породицу, трошио је на дружење са старим другарима. Када је 1. новембра 2001. године и званично регистровано “Удружење фудбалских ветерана Рајко Митић – Стјепан Бобек”, први копредседници су били управо Рајко и Стјепан, а потпредседници Срђан Мркушић и др Ватика Голубичић.

Дружења у “Влтави”, па “Трандафиловићу” и “Соколцу” остају за сва времена. Био је то “Бермудски троугао” који су сви ветерани волели и поштовали. Рајко није пропуштао та виђења, док га болест није приковала за постељу. Занимљиво је да је тек покатакд попио неку чашицу, али су му цигаре сигурно смањиле животни век.

– Пушио сам две-три пакле дневно и то пуних 45 година! Поготово када сам почео да се бавим новинарством. Јер, требало је радити брзо или чекати сатима, притисак је увек постојао, да ли извештаваш са неке утакмице или пишеш колумне, свеједно. Имао сам додатни притисак јер сам био играч Звезде и репрезентативац, па се од мене очекивало да увек будем у праву. И онда сам се најбоље смиривао уз дувански дим. Пушио сам зелену “мораву”, па црвену, затим филтер “дрину”. Цигаре сам гасио само док сам спавао.

ОДЛАЗАК У ЛЕГЕНДУ

У суботу 29. марта 2008. године, у 21.45 престало је да куца Рајково срце у његовом стану у Немањиној улици на Славији.

